

„Ocalić od zapomnienia”
– scenariusz spotkania autorskiego i promocji książki
pt. „Aleksandria – historia i współczesność”.

Śpiew – Uczennica I: *Marek Grechuta: „Ocalić od zapomnienia”*

Prowadząca:

Ojczyzna swoja każdemu najmiłsza – ta ludowa mądrość odnosi się nie tylko do kraju jako zbiorowości obywatelskiej i państwa, w obszarze którego mieszkamy, ale także, a może przede wszystkim, do miejsca naszego urodzenia i najbliższych okolic, w których na co dzień żyjemy.

To przecież historia kolejnych pokoleń, język, religia, tradycje, obyczaje, zalety i wady ludzi wśród których wznosimy, decydują o tym, jakimi ludźmi jesteśmy. Łączy nas nie tylko miejsce zamieszkania, ale także plany i marzenia związane z Aleksandrią.

Bywa, że musimy opuścić to miejsce lub szukamy dla siebie innego – lepszego, bo przecież jesteśmy też obywatelami Europy. Ale gdziekolwiek będziemy, warto pamiętać, że:

„Choć w swej Ojczyźnie
Nie masz luksusów
I żywot wiedziesz skromny
Ojczyzna to twych bliskich dom,
Przeto nie będziesz w niej bezdomny.
Być może słynny wielki świat
Wabi przygodą i splendorem
Lecz w nich nie wyrósł Twoich przodków dom
Tam zawsze będziesz – sublokatozem”

O ojczyźnie, także tej małej pisali poeci, m. in. Tadeusz Różewicz i Julian Tuwim. O tej tematyce powstało także wiele pięknych utworów muzycznych..

Recytator I i II:

T. Różewicz: *** (oblicze ojczyzny)

ojczyzna to kraj dzieciństwa
miejsce urodzenia
to jest ta mała najbliższa
ojczyzna

miasto miasteczko wieś
ulica dom podwórko
pierwsza miłość
las na horyzoncie
groby

w dzieciństwie poznaje się
kwiaty zioła zboża
zwierzęta
pola łąki
słowa owoce

ojczyzna się śmieje

na początku ojczyzna
jest blisko
na wyciągnięcie ręki

dopiero później rośnie

krwawi
boli

Uczeń czyta fragment książki pt. „Aleksandria – historia i współczesność”.

„1 września był dla mieszkańców Aleksandrii, tak samo jak dla wszystkich Polaków, dniem strasznym. Wielu gospodarzy, po spakowaniu niezbędnych rzeczy, opuszczało wraz z rodzinami swoje domostwa i uciekało w kierunku Warszawy, spodziewając się tam ocalenia i zdecydowanej obrony. Ci, którzy pozostali we wsi, zajmowali się inwentarzem sąsiadów. Okazało się, że w Aleksandrii, w porównaniu z innymi miejscami w kraju, było zdecydowanie spokojniej i bezpieczniej. Po kilku dniach, przeżywszy naloty i ostrzał z niemieckich samolotów, uciekinierzy wracali do swoich domów. Musieli teraz uczyć się żyć w nowej – strasznej rzeczywistości. Prawie natychmiast spotkali się z represjami ze strony okupanta. Aleksandria włączona została do III Rzeszy, do powiatu Blachstadt (Blachownia) w rejencji opolskiej. Sporo osób zabierano do kopania rowów strzelniczych i okopów w pobliskich miejscowościach i lasach, innych wywożono na przymusowe roboty do Rzeszy, wielu spotkała śmierć. Byli rozstrzeliwani na miejscu, bądź też aresztowanych wywożono w nieznaną.”

Śpiew - Uczennica II: Czerwone Gitary – „Biały krzyż”

Recytator II, III, IV, V:

Julian Tuwim: „Ojczyzna”

Ojczyznę moją jest Bóg,
Duch, Syn i Ojciec wszechświata.
Na każdej z moich dróg
Ku Niemu dusza ulata.

Ojczyznę moją jest łan.
Łan Polski, prostej, serdecznej,
Niech mi pozwoli Pan
W nim znaleźć spoczynek wieczny.

Ojczyznę moją jest dom,
Kochany dom rodzicielski,
Przytułek cichym snom
Młodości sielskiej - anielskiej.

Patrę, strudzony śród dróg,
W oczu twych błękit przeczysty,
I jest w nim wszystko i Bóg,
I Polska, i dom ojczysty.

Śpiew - Uczennica III: „Mój stały ład” Krystyny Gizowskiej

Wprowadzenie:

Do rodzinnych stron tęsknili i tęsknią ci, których los rozdzielał z najbliższymi i z ukochanym domem. Wśród nich był nasz wielki romantyk Adam Mickiewicz, który tak pięknie pisał o swej małej ojczyźnie.

Recytator VI:

A. Mickiewicz: „Pan Tadeusz”

Dziś dla nas, w świecie nieproszonych gości,
W całej przeszłości i w całej przyszłości
Jedna już tylko jest kraina taka,
W której jest trochę szczęścia dla Polaka,
Kraj lat dziecinnych! On zawsze zostanie
Święty i czysty jak pierwsze kochanie,
Nie zaburzony błędów przypomnieniem,
Nie podkopany nadziei złudzeniem,
Ani zmieniony wypadków strumieniem.

Śpiew - Uczennica IV: *Andrzej Rosiewicz - Pytasz Mnie o Polskę*

Wprowadzenie:

Z wielkim szacunkiem i miłością o miejscu pochodzenia mówił zawsze, dziś już święty,
Jan Paweł II.

Recytator VII:

We współczesnym świecie pełnym pośpiechu i zgiełku, świecie, w którym nieustannie za
czymś gonimy, nasza mała ojczyzna staje się azylem - miejscem wyciszenia, zatrzymania,
uspokojenia.

W rodzinnym domu, w kontakcie z przyrodą, podczas fizycznej pracy na wsi zyskujemy
nową wewnętrzną energię i budujemy w sobie pragnienie pełnego, wartościowego życia.

Śpiew - Uczennica V: „*Tu wszędzie jest moja ojczyzna*”

Wprowadzenie:

Autorką kolejnych wierszy jest Joanna Białobrzaska.

Recytator VII i VIII:

Moja mała Ojczyzna...

Za tymi trzema słowami kryje się
cały sens mego życia.
Gdyby nie ona stałabym się zbłąkaną duszą,
małą, bezsilną owieczką szukającą swego stada.
Jestem częścią tej cudnej krainy,
poprzez bezinteresowną miłość,
która rozpałała się w moim sercu.
To ona nauczyła mnie dawać
a nie tylko zachłannie brać.
Wtedy właśnie powierzyłam
swoje łzy – rzece szumiącej,
swoją ból – szelestowi drzew,
swoje zmartwienia – porannej rosie,
swoją miłość – wróbelkowi szaremu.
Jeśli umiesz słuchać
odnajdziesz mnie zawsze w tej tajemniczej krainie.
Ja już odkryłam magię tego miejsca,
odnalazłam dusze ofiarowane wiatru.
Tu bowiem w każdym jego powiewie
kryje się czyjaś tajemnica,
zamknięte zostało jakieś wspomnienie.

Recytator IX, X i XI:

Joanna Białobrzaska: „Moja mała Ojczyzna”

Jest na mapie mała kropka,
ja tu mieszkam, tu mnie spotkasz.
Jakże ciekawie i wesoło
w moim świecie naokoło.

Na podwórku trzy kałuże,
położyły się przy murze,
trzepak bardzo dziś kaprysi -
duży dywan na nim wisi.

Słońce z cieniem gra tu w berka,
pan kominiarz z dachu zerka,
teraz chyba każdy przyzna,
że jest piękna ma Ojczyzna!

Śpiew - Uczennica VI: *NO TO CO: „Ptaki, pola lasy”*

Wprowadzenie:

To dobrze, że dziś możemy zachwycać się tym, co piękne na świecie.
Nie przestawajmy jednak, tak jak ksiądz Jan Twardowski, dostrzegać piękna rodzimej przyrody, wspaniałych pejzaży, a przede wszystkim ludzi, z którymi na co dzień żyjemy.

Recytator XII, XIII, XIV:

wiersz J. Twardowskiego pt. „Na wsi”

Tu Pan Bóg jest na serio pewny i prawdziwy
bo tutaj wiedzą kiedy kury karmić
jak krowę doić żeby nie kopnęła
jak starannie ustawić drabinkę do siana
jak odróżnić liść klonu od liścia jaworu
tak podobne do siebie lecz różne od spodu
a liści nie zrozumiesz ani nie odmienisz

tu wiedzą że konie stają głowami do środka
że kos boi się bardziej w ogrodzie niż w lesie
że skowronek spłoszony raz jeszcze zaśpiewa
kukułka tutaj żywa a nie nakręcona
pszczoła wciąż się uwija raz w prawo raz w lewo
a mirt rozkwita tylko w zimnym oknie

ptaki też nie od razu wszystkie zasypiają
zresztą mogą się czasem serdecznie pomylić
jak ktoś kto bije żonę by zranić teściową
i wiadomo że sosny niebieskozielone
a dziurawiec to żółte świętojańskie ziele

Tu Pan Bóg jest jak Pan Bóg pewny i prawdziwy
tylko dla filozofów garbaty i krzywy

Recytator XV: *Aleksandra Kurasik: „Moja mała Ojczyzna”*

Moja mała Ojczyzna to dom mój i las, w którym pąki rozkwitają,
W mojej małej Ojczyźnie wszyscy przecież się znają.
Nawet fajnie, że każdy cię zna i miło, gdy ktoś pamięta,
Kiedy Twoje są święta.

Teraz powiem coś w sekrecie, ale nie mówcie nikomu:
Wolę mieszkać, tu na wsi, a nie w mieście.
W mojej małej Ojczyźnie.
W moim własnym domu.

Śpiew - Uczennica VII: *NO TO CO: „Opowiadał mi wiatr”*

Prowadząca:

Za naszą Małą Ojczyznę, jesteśmy odpowiedzialni wszyscy. To od nas zależy, czy inni będą szanować nasze tradycje i kulturę. To my winniśmy pamiętać o naszych przodkach, budować naszą tożsamość, kultywować lokalne obyczaje i przekazywać je kolejnym pokoleniom.

To właśnie dlatego opracowałam monografię Aleksandrii, którą dziś oddaję w Państwa ręce.

Cudze chwalcie, swoje kochajcie”, bo jak poucza Goethe w „Fauście”:

„Kto dba o dom swój, skarbów domowych pilnuje,
stare mury naprawia i nowe buduje,
kto dach utrwała na czas wiosennych powodzi,
temu się całe życie szczęśliwie powodzi”.

Wybór utworów i prowadzenie:
Ewa Chudzik